

**ДЕРЖАВНИЙ ТОРГОВЕЛЬНО-ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ВІННИЦЬКИЙ ТОРГОВЕЛЬНО-ЕКОНОМІЧНИЙ ІНСТИТУТ**

СИСТЕМА УПРАВЛІННЯ ЯКІСТЮ

Сертифікована на відповідність ДСТУ ISO 9001:2015 (ISO 9001:2015, IDT)

Кафедра туризму та готельно-ресторанної справи

ЗАТВЕРДЖЕНО
Постанова вченої ради
19.05.2022
протокол № 3, п. 6

ВВЕДЕНО В ДІЮ
Наказ від 19.05.2022 № 82

**ВИРОБНИЧА (ПЕРЕДДИПЛОМНА) ПРАКТИКА /
PRE-DIPLOMA PRACTICAL TRAINING**

РОБОЧА ПРОГРАМА

Ступінь вищої освіти	«бакалавр» /	bachelor
Галузь знань	24 «Сфера обслуговування» /	24 «Service Sector»
Спеціальність	242 «Туризм» /	242 «Tourism»
Освітня програма	«Туризм» /	«Tourism»

Розробники: Чорна Наталія, доктор історичних наук, професор.
Онищук Наталя, кандидат економічних наук, доцент.

Гарант освітньої програми «Туризм» - ОНИЩУК Наталя, кандидат економічних наук, доцент, доцент кафедри туризму та готельно-ресторанної справи

Обговорено та схвалено на засіданні кафедри туризму та готельно-ресторанної справи від 07.04.2022 р., протокол № 4; на засіданні вченої ради факультету торгівлі, маркетингу та сфери обслуговування від 19.04.2022 р., протокол № 03.

Рецензенти: Кізюн Алла, кандидат географічних наук, доцент.
Андрущак Ольга, директор ПП «ТА «ДІОЛ-ТУР».

Редактор: Фатєєва Т.
Комп'ютерна верстка: Тимощук М.

Підп. до друку 30.05.2022. Формат 60x84/16. Папір офсетний
Друк ксероксний. Ум. друк. арк. 1,10.
Обл.-вид. арк. 0,89. Тираж 2. Зам. № 141.

Редакційно-видавничий відділ ВТЕІ ДТЕУ
21000, м. Вінниця, вул. Хмельницьке шосе, 25

1. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

Навчальним планом підготовки здобувачів вищої освіти за спеціальністю 242 «Туризм» ОС «бакалавр» передбачена виробнича (переддипломна) практика обсягом 180 год / 6 кредитів.

Виробнича (переддипломна) практика є завершальним етапом у практичній підготовці здобувачів вищої освіти за спеціальністю 242 «Туризм» ОС «бакалавр» та має на меті поглиблене вивчення діяльності туристичних підприємств, ознайомленням безпосередньо на підприємстві з процесом розробки, впровадженням і збутом туристичних продуктів та послуг, відпрацюванням вмінь і навичок зі спеціальності, а також збором матеріалу для виконання кваліфікаційної роботи, написанням першого розділу.

Базою проведення виробничої (переддипломної) практики можуть бути туристичні підприємства будь-якої форми власності та організаційно-правової форми, а також державні установи які займаються розвитком туризму в регіоні. Бази практики можуть визначатися як кафедрою, так і обиратися здобувачами самостійно. При цьому має виконуватись ряд вимог:

- 1) база практики повинна відповідати напряму підготовки (туристичні підприємства, державні установи які займаються розвитком туризму в регіоні);
- 2) база практики повинна бути забезпечена кваліфікованим персоналом, який може забезпечити належне керівництво практикою здобувачів;
- 3) на базі практики повинні бути створенні безпечні умови праці та можливість надання здобувачам під час практики робочих місць;
- 4) має бути можливість забезпечення здобувачів-практикантів необхідною робочою (інформаційною, технологічною) документацією для виконання програми практики.

Основою для затвердження бази практики є належним чином оформлений паспорт підприємства та оформлений договір про проведення практики здобувачів.

Керівник практики від підприємства затверджується наказом по підприємству-базі практики.

Керівник практики від підприємства зобов'язаний:

- організувати робоче місце і створити необхідні умови для проходження практики;
- забезпечити здобувачів необхідною інформацією, документами, нормативними та іншими матеріалами з питань організації та регулювання господарської діяльності підприємства;
- залучати здобувачів-практикантів до активної участі в поточній роботі з урахуванням календарного плану виконання програми практики та індивідуального завдання.

Керівник практики від інституту затверджується наказом директора інституту.

До обов'язків керівника практики від інституту входять:

- проведення разом з деканатом інструктивних зборів здобувачів щодо проходження ними виробничої практики;
- забезпечення здобувачів робочими програмами практики, індивідуальними завданнями, необхідними методичними матеріалами;
- регулярне проведення консультації здобувачів на місцях практики та в інституті;
- контроль виконання програми практики та індивідуального завдання, дотримання трудової дисципліни.

Інформація керівників про хід виробничої практики систематично розглядається на засіданнях кафедри.

Перед виїздом на практику здобувачі вищої освіти забезпечуються такими видами документів: направленням на практику, робочою програмою практики, щоденником, індивідуальним завданням.

На практиці здобувачі можуть бути зараховані на штатні посади, якщо робота цієї посади відповідає програмі практики. Робочий час визначається відповідно до діючого на підприємстві внутрішнього розпорядку і режиму роботи. Консультації на базах практики проводяться в робочий час, а в навчальних закладах - в неробочий час практиканта.

Відомості про підприємство здобувач одержує шляхом особистих спостережень, вивчення документації, під час бесід з керівниками практики та фахівцями виробництва з технологічних, організаційних, економічних та інших питань.

Здобувачі освітнього ступеня «бакалавр» при походженні практики зобов'язані:

- до початку практики отримати від керівника практики від інституту консультацію щодо порядку проходження практики і оформлення всіх необхідних документів;

- своєчасно прибути на базу практики, оформити прибуття в щоденнику і приступити до виробничих обов'язків під керівництвом висококваліфікованого працівника підприємства;

- у повному обсязі виконувати всі завдання, передбачені програмою практики і вказівками її керівників;

- вивчити і суворо дотримуватися режиму праці, правил охорони праці, техніки безпеки і виробничої санітарії;

- нести відповідальність за виконану роботу;

- поетапно відображати результати проходження практики у щоденнику практики;

- у повному обсязі відпрацювати термін передбачений для проходження практики згідно з навчальним планом;

- своєчасно оформити звітну документацію та отримати залік з практики.

Метою виробничої (переддипломної) практики є:

- поглиблення і закріплення теоретичних знань, підготовка до самостійної, пошукової роботи в туристичній галузі;

- практична підготовка здобувачів вищої освіти до самостійної роботи за фахом;

- засвоєння практичних навиків роботи;
- збір та опрацювання фактичного матеріалу для виконання кваліфікаційної роботи.

Результатом проходження виробничої (переддипломної) практики для здобувачів вищої освіти ОС «бакалавр» спеціальності 242 «Туризм» є формування комплексу компетентностей:

інтегральна компетентність: здатність комплексно розв'язувати складні професійні задачі та практичні проблеми у сфері туризму і рекреації як в процесі навчання, так і в процесі роботи, що передбачає застосування теорій і методів системи наук, які формують туризмознавство, і характеризуються комплексністю та невизначеністю умов.

загальні компетентності:

К 1. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.

К 2. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.

К 3. Здатність діяти соціально відповідально та свідомо.

К 4. Здатність до критичного мислення, аналізу і синтезу.

К 5. Прагнення до збереження навколишнього середовища.

К 6. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.

К 7. Здатність працювати в міжнародному контексті.

К 8. Навички використання інформаційних та комунікаційних технологій.

К 9. Вміння виявляти, ставити і вирішувати проблеми.

К 10. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.

К 11. Здатність спілкуватися іноземною мовою.

К 12. Навички міжособистісної взаємодії.

К 13. Здатність планувати та управляти часом.

К 14. Здатність працювати в команді та автономно.

фахові компетентності:

К 15. Знання та розуміння предметної області та розуміння специфіки професійної діяльності.

К 16. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

К 17. Здатність аналізувати рекреаційно-туристичний потенціал територій.

К 18. Здатність аналізувати діяльність суб'єктів індустрії туризму на всіх рівнях управління.

К 19. Розуміння сучасних тенденцій і регіональних пріоритетів розвитку туризму в цілому та окремих його форм і видів.

К 20. Розуміння процесів організації туристичних подорожей і комплексного туристичного обслуговування (готельного, ресторанного, транспортного, екскурсійного, рекреаційного).

К 21. Здатність розробляти, просувати, реалізовувати та організовувати споживання туристичного продукту.

К 22. Розуміння принципів, процесів і технологій організації роботи суб'єкта туристичної індустрії та її підсистем.

К 23. Здатність забезпечувати безпеку туристів у звичайних та складних форс-мажорних обставинах.

К 24. Здатність здійснювати моніторинг, інтерпретувати, аналізувати та систематизувати туристичну інформацію, уміння презентувати туристичний інформаційний матеріал.

К 25. Здатність використовувати в роботі туристичних підприємств інформаційні технології та офісну техніку.

К 26. Здатність визначати індивідуальні туристичні потреби, використовувати сучасні технології обслуговування туристів та вести претензійну роботу.

К 27. Здатність до співпраці з діловими партнерами і клієнтами, уміння забезпечувати з ними ефективні комунікації.

К 28. Здатність працювати у міжнародному середовищі на основі позитивного ставлення до несхожості до інших культур, поваги до різноманітності та мультикультурності, розуміння місцевих і професійних традицій інших країн, розпізнавання міжкультурних проблем у професійній практиці.

К 29. Здатність діяти у правовому полі, керуватися нормами законодавства.

К 30. Здатність працювати з документацією та здійснювати розрахункові операції суб'єктом туристичного бізнесу.

Програмні результати навчання здобувачів з виробничої практики полягають:

ПР 1. Знати, розуміти і вміти використовувати на практиці основні положення туристичного законодавства, національних і міжнародних стандартів з обслуговування туристів.

ПР 2. Знати, розуміти і вміти використовувати на практиці базові поняття з теорії туризму, організації туристичного процесу та туристичної діяльності суб'єктів ринку туристичних послуг, а також світоглядних та суміжних наук.

ПР 3. Знати і розуміти основні форми і види туризму, їх поділ.

ПР 4. Пояснювати особливості організації рекреаційно-туристичного простору.

ПР 5. Аналізувати рекреаційно-туристичний потенціал території.

ПР 6. Застосовувати у практичній діяльності принципи і методи організації та технології обслуговування туристів.

ПР 7. Розробляти, просувати та реалізовувати туристичний продукт.

ПР 8. Ідентифікувати туристичну документацію та вміти правильно нею користуватися.

ПР 9. Організувати процес обслуговування споживачів туристичних послуг на основі використання сучасних інформаційних, комунікаційних і сервісних технологій та дотримання стандартів якості і норм безпеки.

ПР 10. Розуміти принципи, процеси і технології організації роботи суб'єкта туристичного бізнесу та окремих його підсистем (адміністративно-управлінська, соціально-психологічна, економічна, техніко-технологічна).

ПР 11. Володіти державною та іноземною (ними) мовою (мовами), на рівні, достатньому для здійснення професійної діяльності.

ПР 12. Застосовувати навички продуктивного спілкування зі споживачами туристичних послуг.

ПР 13. Встановлювати зв'язки з експертами туристичної та інших галузей.

ПР 14. Проявляти повагу до індивідуального і культурного різноманіття.

ПР 15. Проявляти толерантність до альтернативних принципів та методів виконання професійних завдань.

ПР 16. Діяти у відповідності з принципами соціальної відповідальності та громадянської свідомості.

ПР 17. Управляти своїм навчанням з метою самореалізації в професійній туристичній сфері.

ПР 18. Адекватно оцінювати свої знання і застосовувати їх в різних професійних ситуаціях.

ПР 19. Аргументовано відстоювати свої погляди у розв'язанні професійних завдань.

ПР 20. Виявляти проблемні ситуації і пропонувати шляхи їх розв'язання.

ПР 21. Приймати обґрунтовані рішення та нести відповідальність за результати своєї професійної діяльності.

ПР 22. Професійно виконувати завдання в невизначених та екстремальних ситуаціях.

Формою звітності здобувачів вищої освіти за результатами проходження практики є складання заліку, що здійснюється за наявності:

- щоденника, відповідним чином оформленого та підписаного безпосереднім керівником від бази практики, з відгуком і оцінкою роботи практиканта на підприємстві;

- досконалого володіння інформацією про виконання програми практики;

- виконаного першого розділу кваліфікаційної роботи.

Викладач-керівник практики від інституту приймає залік у здобувача вищої освіти відповідно до діючої системи оцінювання знань не пізніше 3-го робочого дня після завершення практики, згідно з графіком. Оцінка за практику заноситься у відомість підсумкового контролю знань та до індивідуального плану за підписом викладача-керівника практики від інституту.

Здобувачеві вищої освіти, який не виконав програму практики з поважних причин, може бути надана можливість проходження практики повторно при виконанні умов, визначених деканатом факультету. Здобувач, який отримав незадовільну оцінку з практики, відраховується з інституту.

Рівні компетентності	За шкалою ДТЕУ	Критерії оцінювання
Високий (дослідницький)	90-100	Здобувач вищої освіти повністю виконав програму практики; логічно мислить і будує відповідь, вільно використовує набуті теоретичні знання для аналізу практичного матеріалу; відгук керівника практики від підприємства – бази практики відмінний; щоденник практики оформлений належним чином; перший розділ кваліфікаційної роботи виконаний згідно вимог.
Достатній (частково-пошуковий)	82-89	Здобувач вищої освіти аргументовано викладає матеріал; має практичні навички; виконав програму практики, але мають місце незначні похибки і зауваження; відгук керівника практики від підприємства – бази практики позитивний; щоденник практики оформлений належним чином; перший розділ кваліфікаційної роботи виконаний з дотриманням вимог.
	75-81	Здобувач вищої освіти виконав програму практики; демонструє всебічні систематичні і глибокі знання матеріалу; вміє використовувати на практиці здобуті знання та вміння; має позитивну характеристику від керівника практики на підприємстві – базі практики; щоденник практики оформлений згідно вимог; перший розділ кваліфікаційної роботи виконаний з дотриманням вимог.
Елементарний (репродуктивний)	69-74	Здобувач вищої освіти виконав програму практики, володіє базовими знаннями та спеціальним термінологічним інструментарієм, має окремі, дещо несистематизовані навички оцінки діяльності підприємства; відгук керівника практики від підприємства – бази практики містить зауваження; щоденник практики оформлений з окремими недоліками; перший розділ кваліфікаційної роботи виконаний з деяким порушенням існуючих вимог.
	60-68	Здобувач вищої освіти виконав програму практики; володіє окремими базовими знаннями та спеціальним термінологічним інструментарієм; має дещо несистематизовані навички оцінки діяльності підприємства; відгук керівника практики від підприємства бази практики містити зауваження; щоденник практики оформлений з деякими недоліками; перший розділ кваліфікаційної роботи виконаний з деяким порушенням вимог.

Низький (фрагментарний)	35-59	Здобувач вищої освіти частково виконав програму практики; володіє поверховими та неглибокими знаннями, лише окремими категоріями понятійного матеріалу; одним чи двома методами оцінки діяльності підприємства; відгук керівника практики від підприємства – бази практики містить зауваження; щоденник практики оформлений зі значними недоліками; перший розділ кваліфікаційної роботи виконаний з порушенням вимог.
	1-34	Здобувач вищої освіти не виконав програму практики; володіє поверховими знаннями; знає небагато базових категорій; не володіє методами оцінки діяльності туристичного підприємства; відгук керівника практики від підприємства – бази практики містить зауваження; щоденник практики оформлений з порушенням існуючих вимог; перший розділ виконаний з грубими порушеннями існуючих вимог.

2. ЗМІСТ ВИРОБНИЧОЇ (ПЕРЕДДИПЛОМНОЇ) ПРАКТИКИ

Проходження здобувачем вищої освіти практики здійснюється згідно календарного плану, зафіксованого у щоденнику практики і затвердженого керівником практики від інституту. Для виконання здобувачем вищої освіти програми практики рекомендується дотримуватися строків, визначених в нижченаведеному календарному плані.

Календарний план проходження виробничої (переддипломної) практики на підприємстві / установі

№ з/п	Зміст роботи	Кількість робочих днів
1	Оформлення на практику і знайомство з підприємством. Інструктаж по техніці безпеки.	1
2	Ознайомлення з базою практики як суб'єктом виробничої та підприємницької діяльності	2
3	Ознайомлення з організацією розроблення турів та формування їх асортименту на підприємстві	4
4	Ознайомлення з організацією управлінської діяльності на підприємстві	2
5	Ознайомлення з організацією маркетингової діяльності на підприємстві	4
6	Ознайомлення з організацією планово-економічної діяльності підприємства	3
7	Підготовка I розділу кваліфікаційної роботи на підприємстві	4
Разом		20

Наведений календарний план є орієнтовним. В конкретних умовах терміни виконання окремих етапів практики можуть змінюватися, залежно від специфіки підприємства. Загальна кількість тижнів виконання тієї чи іншої частини практики є постійною і змінюється тільки в разі зміни у навчальному плані.

Зміст практики

1. Оформлення на практику і знайомство з підприємством. Інструктаж з техніки безпеки

Перед початком практики студент знайомиться з керівником практики від підприємства, правилами внутрішнього розпорядку і своїм графіком виходу на роботу. Проходить інструктаж з протипожежної безпеки і техніки безпеки. На період проходження практики, на основі наказу по підприємству-базі практики, за студентом закріплюється керівник від бази практики.

2. *Ознайомлення з базою практики як суб'єктом виробничої та підприємницької діяльності*

Здобувач вищої освіти повинен ознайомитись та володіти інформацією щодо:

- типу підприємства;
- розташування, режиму роботи;
- форми власності, статусу підприємства за розміром;
- організаційно-правової форми;
- установчих документів (статут та інших);
- ліцензій на право здійснення даного виду діяльності;
- матеріально-технічної бази підприємства.

3. *Ознайомлення з організацією розроблення турів та формування їх асортименту на підприємстві*

Здобувач вищої освіти повинен вивчити процес організації туристичних подорожей фірмою. Для цього необхідно:

- проаналізувати асортимент турпродуктів та послуг;
- охарактеризувати програми перебування туристів та вивчити особливості обслуговування різних категорій та типів клієнтів: закордонних туристів, що подорожують по Україні, вітчизняних туристів, що подорожують за межі України, та вітчизняних туристів, що подорожують по Україні;
- визначити етапи створення туристичного продукту підприємства (фірми) та обслуговування на кожному з них;
- проаналізувати ділові контакти з закордонними та вітчизняними виробниками турпослуг, дати характеристику договірних відносин з партнерами по організації туристичних подорожей.

З метою оволодіння практичних навичок технології організації туристичних подорожей здобувач вищої освіти повинен:

- вивчити бронювання та безпосередньо саму організацію туристичного обслуговування; контроль за дотриманням умов подорожі; умови розрахунків за туристичне обслуговування між клієнтами та турфірмою, між турфірмою та виробниками турпослуг; облік та контроль;
- вивчити роботу туристичного підприємства по наданню основних, додаткових та спеціалізованих туристичних послуг.

Дати рекомендації (пропозиції) щодо вдосконалення організації обслуговування туристів.

4. *Ознайомлення з організацією управлінської діяльності на підприємстві*

Проаналізувати організаційну структуру управління підприємством, визначити недоліки та переваги, запропонувати основні напрямки її вдосконалення. Визначити вищий, середній і низовий рівні управління на підприємстві та їх функціональне призначення. Охарактеризувати основні функції та методи управління підприємством. Ознайомитись з діючими

методами управління, їх структурою. Вказати на їх позитивні і негативні сторони, внести пропозиції щодо їх вдосконалення. Характеристика основних видів документів, що розробляються та використовуються на підприємстві. Організація діловодства на підприємстві.

Ознайомитись з штатним розкладом працівників та їх посадовими інструкціями. Дослідити систему підбору, розстановки та підготовки кадрів на підприємстві. Проаналізувати роботу менеджера, виявити недоліки в її організації та при необхідності її перепроєктувати.

5. *Ознайомлення з організацією маркетингової діяльності на підприємстві*

З метою оцінки ефективності маркетингової діяльності туристичного підприємства здобувачеві вищої освіти необхідно:

- чіткий профіль цільового сегменту споживачів;
- визначити позицію підприємства на ринку (*PEST*-аналіз та *SWOT*-аналіз);
- охарактеризувати продуктову політику досліджуваного підприємства («портфельний» аналіз);
- проаналізувати цінову стратегію підприємства, охарактеризувати застосовані методи ціноутворення;
- проаналізувати систему розповсюдження турпродуктів (види посередників підприємства, їх особливості, переваги і недоліки застосованих каналів);
- охарактеризувати види реклами, що застосовуються на підприємстві;
- проаналізувати план рекламних заходів, рекламний бюджет, витрати на рекламу, ефективність проведення виставок-продажів, сезонних знижок, ярмарок тощо;
- оцінити ефективність реклами, достатність та повноту інформації покупців, що надається підприємством;
- визначити доцільність використання окремих рекламних заходів;
- виявити резерви та дати пропозиції щодо поліпшення організації рекламних заходів та інформування покупців.

6. *Ознайомлення з організацією планово-економічної діяльності підприємства*

Ознайомитися з технологією ціноутворення на підприємстві та набути навиків її аналізу.

Ознайомитися з технологією планування туристичних продуктів / послуг підприємства – бази практики.

Ознайомитися з технологією планування матеріальних ресурсів.

Ознайомитися з технологією планування трудових ресурсів підприємства та показників заробітної плати.

Ознайомитися з технологією планування доходів, поточних витрат та прибутку на підприємстві.

Показати розрахунки планового обсягу прибутку та планових показників рентабельності, що застосовуються на підприємстві.

7. Підготовка I розділу кваліфікаційної роботи на підприємстві

Кваліфікаційна робота – це самостійне наукове дослідження, що синтезує підсумок теоретичної та практичної підготовки бакалаврів за певною спеціальністю. Ця робота є формою контролю набутих здобувачами вищої освіти у процесі навчання інтегрованих умінь, знань, навичок, які необхідні для самостійної творчої наукової та професійної діяльності.

Положення про кваліфікаційну роботу є складовою системи внутрішнього забезпечення якості освітньої діяльності та якості вищої освіти у Вінницькому торговельно-економічному інституті державного торговельно-економічного університету (далі – ВТЕІ ДТЕУ), регулює організацію підготовки і захисту кваліфікаційної роботи та розроблено з урахуванням вимог Закону України «Про освіту», «Про вищу освіту», інструкцій МОН України, стандарту вищої освіти за спеціальністю 242 «Туризм» для першого (бакалаврського) рівня вищої освіти, «Положення про організацію освітнього процесу».

Кваліфікаційна робота виконується відповідно до календарного графіку підготовки кваліфікаційних робіт, що складається випускною кафедрою, затверджується завідувачем кафедри, деканом та розміщується на інформаційних ресурсах кафедри.

Для якісного виконання кваліфікаційної роботи у визначений строк потрібно враховувати складність процесу її написання.

Кваліфікаційна робота має наступну структуру:

- титульна сторінка де зазначається тема роботи;
- зміст (план роботи);
- перелік умовних позначень (у разі потреби);
- вступ;
- основна частина;
- висновки та пропозиції;
- список використаних джерел;
- додатки.

Однією з умов допуску до складання заліку з виробничої (переддипломної) практики є виконаний перший розділ кваліфікаційної роботи.

У першому розділі основної частини кваліфікаційної роботи наводиться огляд літературних джерел за темою, вибір напрямів дослідження, визначається сутність предмету досліджень. В аналітичному огляді літературних джерел щодо напрямку наукового дослідження здобувач відзначає основні етапи розвитку наукової думки за своєю проблемою, що розглядатиметься.

Здобувач має опрацювати монографії, збірники наукових праць, статті періодичних видань, автореферати дисертацій, навчальні посібники, матеріали

конференцій, інтернет-видання тощо, вітчизняних та іноземних авторів, обов'язково порівнюючи різні точки зору (за останні 5 років). Використовуючи при цьому статистичні відомості (із посиланням на джерела), а також обґрунтовуючи власні погляди на проблему дослідження.

У даному розділі теоретично обґрунтовується проблема що досліджується, розглядається її суть, значення, класифікаційні характеристики, історія та сучасні тенденції предмету дослідження, наводяться наукові тлумачення та погляди різних авторів наукових публікацій, аналізуються й оцінюються їх позиції стосовно предмету дослідження. Розкриття теоретичних питань повинно мати елементи наукової новизни, полемічності з формуванням особистої позиції щодо теоретичних положень різних авторів по обраному напрямку дослідження.

Бажано ілюструвати текст графічними матеріалами-схемами, графіками, діаграмами тощо.

Таким чином, у першому розділі роботи розглядаються загальні теоретичні підходи до теми дослідження, визначається роль і місце досліджуваних явищ та процесів, що дає змогу перейти в наступному розділі до конкретної аналітичної роботи з предмету дослідження на базі обраного об'єкта дослідження.

3. ПІДВЕДЕННЯ ПІДСУМКІВ ПРАКТИКИ

Після закінчення терміну практики здобувачі вищої освіти звітують про результати виконання програми практики. До захисту практики допускають лише тих здобувачів вищої освіти, які повністю виконали програму практики, заповнили щоденник.

Заповнений щоденник подається у встановлений термін керівнику практики від інституту для перевірки і допуску до захисту. Відгук керівника практики від інституту заноситься до щоденника практиканта.

Формою звітності здобувача вищої освіти за результатами проходження виробничої (переддипломної) практики є складання заліку, за наявності відповідним чином оформленого щоденника, з відгуком і оцінкою роботи під час проходження практики від безпосереднього керівника практики на підприємстві – базі практики, а також виконаного першого розділу кваліфікаційної роботи.

При складанні заліку за результатом проходження практики здобувач вищої освіти повинен досконало володіти інформацією про виконання програми практики, робити висновки та пропозиції тощо.

4. СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Алексеєнко Л.М., Божук Т.І., Брич В.Я. та ін. Організація туризму: підручн. Тернопіль: ТНЕУ, 2017. 448 с.
2. Андрієнко І.Б., Кравець О. М., Писаревський І. М. Менеджмент туризму : навч. посіб. Харків : ХНУМГ, 2014. 402 с.
3. Арпуль О. В., Абрамова А. Г., Мирошник Ю. А. Готельна справа : навч. посіб. Київ : Кондор, 2021. 300 с.
4. Архіпов В. В. Організація ресторанного господарства : навч. посіб. 3-тє вид. Київ : Центр учбової літератури, 2016. 280 с.
5. Архіпов В. В., Іванникова Т. В., Архіпова А. В. Ресторанна справа: асортимент, технологія і управління якістю продукції в сучасному ресторані : навч. посіб. 2-ге вид. Київ : Центр учбової літератури; Фірма «Інкос», 2013. 384 с.
6. Балашова Р.І. Організація діяльності туристичного підприємства: навч. посіб. Київ: Центр навчальної літератури 2019. 184 с.
7. Бойчик І. М. Економіка підприємства : підручник. Київ : Кондор, 2016. 378 с.
8. Брич В. Я. Організація готельно-ресторанної справи : навч. посіб. Київ : Ліра-К, 2020. 484 с.
9. Брич В.Я. Туроперейтинг: підручн. Тернопіль: Економічна думка, 2017. 440 с.
10. Галасюк С. С., Нездоймінов С. Г. Організація туристичних подорожей та екскурсійної діяльності: навч. посіб. Херсон: ОЛДІ-ПЛЮС, 2019. 248 с.
11. Гетьман О. О., Шаповал В. М. Економіка підприємства: навч. посіб. 2-ге вид. Київ : Центр учбової літератури, 2018. 487 с.
12. Головка О. М. Організація готельного господарства : навч. посіб. Київ : Кондор, 2018. 338 с.
13. Городня Т. А., Щербак А. Ф. Економіка туризму: теорія і практика : навч. посіб. Київ : Кондор, 2018. 435 с.
14. Гринчуцький В. І., Карапетян Е. Т., Погрішук Б. В. Економіка підприємства : навч. посіб. 2-ге вид., перероб. та допов. Київ : Центр учбової літератури, 2012. 304 с.
15. Гуць В. С. Технологічне устаткування готелів, готельних комплексів : підручник. Київ : Ліра-К. 2019. 568 с.
16. Давидова О. Ю. Управління якістю продукції та послуг у готельно-ресторанному господарстві : підручник. Харків : Вид-во Іванченка І. С., 2018. 487 с.
17. Данько Н. І., Парфіменко А. Ю., Подлепіна П. О., Вишневська О. О. Основи готельно-ресторанної справи : навч. посіб. Харків: ХНУ ім. В. Н. Каразіна. 2017. 288 с.

18. Данько Н. І., Парфіменко А. Ю., Подлепіна П. О., Вишневська О. О. Основи готельно-ресторанної справи: навч. посіб. Харків: ХНУ ім. В. Н. Каразіна. 2017. 288 с.
19. Економіка підприємства : навч. посіб. / за заг. ред. Трегубова О. С. Вінниця : ТВОРИ, 2019. 228 с.
20. Заячківська Г. А. Маркетинг міжнародних туристичних послуг : монографія. Тернопіль : ТНЕУ, 2017. 394 с.
21. Кифяк О. В., Буднікевич І. М., Черданцева І. Г. та ін. Маркетингові підходи при формуванні конкурентоспроможності регіону : монографія. Чернівці : Черн. нац. ун-т, 2017. 432 с.
22. Кифяк О. В., Кифяк В. Ф. Туристичний кластер як інструмент підвищення ефективності функціонування підприємств сфери рекреації і туризму : монографія. Полтава : ПУЕТ, 2016. 372 с.
23. Ковешніков В. С., Матвієнко А. Т., Разметова О. Г. Організація готельно-ресторанного господарства : навч. посіб. Київ : Ліра-К, 2021. 564 с.
24. Колпаченко Н. М., Сайчук Ю. А., Аветісян В. К., Бантковський В. А., Маніло В. Л. Економіка підприємства : навч. посіб. Харків. Діса плюс, 2019. 277 с.
25. Кузнецова Т. О., Янковська Л. А., Савіна Н. Б., Семчук Ж. В. Менеджмент: теорія та практика : навч. посіб. Львів : Магнолія-2006, 2017. 293 с.
26. Кулешова Н. В., Полякова О. Ю. Маркетингова стратегія туристичного підприємства: моделі формування та оцінювання : монографія. Харків: ХНЕУ ім. С. Кузнеця, 2016. 220 с.
27. Ладонько Л. С., Михайловська О. В., Філіпова Н. В. Менеджмент: теорія та практика : навч. посіб. Київ : Кондор, 2015. 268 с.
28. Летуновська Н. Є., Люльов О. В. Маркетинг у туризмі : підручник. Суми : Сумський державний університет, 2020. 270 с.
29. Любчук О. К. Організація туризму. Основи туризмознавства : навч. посіб. Маріуполь: ДВНЗ «ПДТУ», 2018. 154 с.
30. Мальська М. П. Організація готельного обслуговування : підручник. Київ : Знання, 2016. 366 с.
31. Мальська М. П., Гаталяк О. М. Туризм у містах: підручник. Київ: Центр учбової літератури, 2019. 224 с.
32. Мальська М. П., Мандюк Н. Л. Основи маркетингу у туризмі : підручник. Київ : Центр учбової літератури, 2016. 336 с.
33. Мальська М. П., Рутинський М. Й., Білоус С. В., Мандюк Н. Л. Економіка туризму: теорія та практика : підручник. Київ : Центр учбової літератури, 2014. 544 с.
34. Мальська М., Бордун О. Організація та планування діяльності туристичних підприємств: підручн. Київ: Центр навчальної літератури, 2019. 248 с.

35. Мельникова О. О. Маркетинг в туризмі : навч.-метод. посіб. Старобільськ : Видавництво ДЗ «ЛНУ імені Тараса Шевченка», 2016. 152 с.
36. Менеджмент і маркетинг туризму : навч. посіб. / Т. М. Афонченкова та ін. ; за заг. ред. О. Є. Лугініна. Київ : Ліра-К, 2012. 364 с.
37. Михайліченко Г. І. Туроперейтинг: навч. посібн. Київ: КНТЕУ, 2018. 304с.
38. Мостова Л. М., Новікова О.В. Організація обслуговування на підприємствах ресторанного господарства: навч. посіб. 2-ге вид. Київ: Ліра-К, 2016. 388 с.
39. Мунін Г. Б. Франчайзинг у готельно-ресторанному бізнесі : навч. посіб. Київ : Кондор, 2015. 370 с.
40. Назаренко І. А., Никифоров Р. П., Лохман Н. В. Організація ресторанного господарства (Блок 1) : навч. посіб. Кривий Ріг : ДонНУЕТ, 2017. 165 с.
41. Назарчук Т. В., Косіюк О. М. Менеджмент організацій : навч. посіб. Київ : Центр учбової літератури, 2015. 560 с.
42. Ніколайчук О. А. Економіка туристичного підприємства : методичні рекомендації до вивчення дисципліни. Кривий ріг. ДонНУЕТ. 2018. 76 с.
43. Новікова О. В., Радченко Л. О., Вініченко К. П. та ін. Організація харчування та обслуговування туристів на підприємствах ресторанного господарства: навч. посіб. Харків: Світ книг, 2016. 411 с.
44. Онищук Н. В. Мезомаркетинг у сфері туризму : монографія. Вінниця : Видавничо-редакційний відділ ВТЕІ КНТЕУ, 2017. 300 с.
45. Організація ресторанного господарства : опорний конспект лекцій. Ч. 2 / авт.: Д. В. Федорова, І. Ю. Антонюк. Київ. : КНТЕУ, 2014. 186 с.
46. Організація ресторанного господарства : опорний конспект лекцій. Ч. 1 / авт. І. Ю. Антонюк. Київ : КНТЕУ, 2014. 178 с.
47. Основи менеджменту : підручник / С. І. Бай та ін. ; за заг. ред. А. А. Мазаракі. Харків : Фоліо, 2013. 1406 с.
48. Осовська Г. В., Осовський О. А. Менеджмент : підручник. 4-е вид., перероб. і доп. Київ : Кондор, 2015. 563 с.
49. П'ятницька Н. О. Проектування підприємств готельно-ресторанного господарства : навч. посіб. Київ : Кондор, 2016. 407 с.
50. Павлюченко О. С., Гавриш А. В., Шаран Л. О. Організація виробництва в закладах ресторанного господарства. Харків: ХДУХТ, 2017. 227 с.
51. Палеха Ю., Мошек Г., Миколайчук І. Основи менеджменту. Теорія і практика: навч. посіб. Київ : Ліра-К, 2018. 528 с.
52. Панченко Ю. В., Лугінін О. Є., Фомішин С. В. Менеджмент внутрішнього і міжнародного туризму : навч. посіб. Херсон : Олдіплюс, 2013. 342 с.
53. Рогач С. М. Економіка підприємства : навч. посіб. Київ : Компринт, 2018. 391 с.

54. Самодай В. П., Кравченко А. І. Організація ресторанної справи : навч. посіб. Суми : Вид-во Сум ДПУ імені А. С. Макаренка, 2015. 424 с.
55. Семенов В. Ф. Туристичне країнознавство: навч. посіб. 2-ге вид., доп. та виправл. Херсон: ОЛДІ-ПЛЮС, 2020. 392 с.
56. Словник-довідник: Туризм і природно-рекреаційний потенціал: наук.-метод. видання / Грановська В. Г., Морозов О. В., Крикунова В. М., Морозова О. С. Херсон: ОЛДІ-ПЛЮС, 2020. 108 с.
57. Смирнов І. Г., Любіцева О. О. Маркетинг сталого туризму : навч. посіб. Київ : КНУ ім. Т. Шевченка, 2020. 256 с.
58. Стадник В. В., Гризовська Л. О., Головчук Ю. О. Менеджмент і маркетинг туризму : навч. посіб. Хмельницький : ХНУ, 2020. 355 с.
59. Стафійчук В. І. Рекреалогія: навч. посіб. Херсон: ОЛДІ-ПЛЮС, 2020. 428 с.
60. Стафійчук В. І., Малиновська О. Ю. Туристичне країнознавство: Азія та Океанія: навч. посіб. Т. 2. Херсон: ОЛДІ-ПЛЮС, 2021. 190 с.
61. Стафійчук В. І., Малиновська О. Ю. Туристичне країнознавство: Америка: навч. посіб. Т. 3. Херсон: ОЛДІ-ПЛЮС, 2021. 270 с.
62. Стафійчук В. І., Малиновська О. Ю. Туристичне країнознавство: Африка і Близький Схід: навч. посіб. Т. 4. Херсон: ОЛДІ-ПЛЮС, 2021. 280 с.
63. Стафійчук В. І., Малиновська О. Ю. Туристичне країнознавство: Європа: навч. посіб. Т. 1. Херсон: ОЛДІ-ПЛЮС, 2021. 282 с.
64. Стафійчук В. І., Малиновська О. Ю. Туристичне країнознавство: навч. посіб. Херсон: ОЛДІ-ПЛЮС, 2020. 808 с.
65. Топольник В. Г. Управління якістю продукції та послуг в готельно-ресторанному бізнесі : навч. посіб. Київ : Магнолія, 2019. 328 с.
66. Чорненька Н. В. Безпека туризму: навч. посіб. Київ: Видавн. дім «Кондор», 2019. 188 с.
67. Юрченко Н. Б. Економіка підприємства : навч. посіб. Івано-Франківськ : ІФНТУНГ, 2018. 375 с.
68. Яркіна Н. М. Економіка підприємства : навч. посіб. 2-ге вид. переробл. і допов. Київ : Ліра-К. 2019. 595 с.